

Հապատուրկներու հին գղեակին մէջ զոր Ռաֆէլզովիի հասարակութիւնը նուիրած է այդ հապատակին: 1896ին հրատարակուած տեղեկագիրք մը կը յայտնէ թէ, այդ թուականին՝ մուսէնը ունէր 348 հնախօսական նմոյշ, 971 յիշատակ լեռն պատմական անձնաւորութեանց, 5611 հին լեռնական դրամ, 1073 մետալ, 426 նամական դրոշմ եւ կնիք, 286 իւղաներկ պատկեր, 101 շրաներկ, 51 մանրանկար, 389 գծագրութիւն, 7672 փորագրութիւն, 1036 լուսանկար եւ տակերէնթիփ, 211 արձան, 282 « քամէ », 2463 ձեռագիր, 685 աշխարհագրական քարտէս, 1153 երաժշտական կտոր, 25,508 գիրք՝ այլ եւ այլ իւրուով:

Այս ծոխ հաւաքածուն կազմուած է տարիներու ընթացքին մէջ, շնորհիւ բազմաթիւ նուիրատուութեանց: Վարդէ մարմնոյ մը յանձնուած է մուսէնին պահպանումն ու զարգացումը, եւ այդ մարմնոյն նախագահն է այժմ Պ. Կալէզովը, Փարիզ հաստատուած բազմահմուտ Փոլոնիացի մը: Այդ մուսէնին ամենէն մեծ աշակեցներէն մին եղած է Պ. Հանրի Պուլլուքի, Սթընդլմ հաստատուած Լեռնացի նշանաւոր գիտունը:

Մուսէնին մէջ մասնաւոր նշաններ յատկացուած են Քոչիւքսի, Կոպրնիկի եւ Ատամ Միգրիվիի, մեծ հերոսին, մեծ գիտունին եւ մեծ բանաստեղծին որոնք լեռն ազգութեան յաւիտենական պարծանքը կը կարմնն Յատուկ սրահ մը յատկացուած է դարձեալ « Լեռնաստանի բարեկամներուն », ուր իցոյց դրուած են բազմաթիւ տղերամաներ, պատկերներ, առարկաներ՝ եւրոպացի լեռնագիտներու պատկանող, եւ ուր պատուոյ տեղը կը դրուէ 100,000 ստորագրութիւն կրող այն ուղերձը զոր 1832ին Պիլմինկէն մի բնակիչները դրկեցին Լեռնացոյ:

1896ի հոկտեմբերին, Քոչիւքսի սիրտը, որ պահուած էր մինչեւ այս առին Մորդիկին իտալական ընտանիքին մօտ, փոխադրուեցաւ՝ այդ ընտանիքին հաւանութեամբ՝ Րաֆիելզովիի մուսէնը, դրուած գեղակերտ դամբարանի մը մէջ զոր Մորդիկիները շինել տուած էին Այդ փոխադրութեան առթիւ մեծ հանդէս մը տեղի ունեցաւ Րաֆիելզովի մէջ, ու Քոչիւքսի յատկացուած սրահին (ուր գեղեղուեցաւ այդ դամբարանը) դրան առջեւ, Լեռնացի կանգնեցին գեղեցիկ մանրան մը:

Ա. 2.

ԶՈՒՆԱՃԱՆԻ ՄԷԿ ԳՈՐԾՆ Ի ՓԱՐԶ

Յօդանակն լրագիրներէն մեծ հաճաքով կ'իմանանք թէ յառաջիկայ ձմեռ ողորացնալ Զուհանի մէկ օփէրէթը, Fleur d'Orient տիտղոսով, պիտի ներկայացուի Նուվօ-Թեաթրին մէջ, որ այժմ կը կոչուի Օփէրա-Պուշ:

— Փարիզեան մէկ քանի թերթեր համակրանքով կը խօսին բանախօսութեան մը մասին զոր Պ. Փրօֆֆ-Գալֆանի կարգացրէ է վերջերս՝ Պոտինիէի մէջ՝ հայ երաժշտութեան մասին:

— Լրագիրներէն կ'իմանանք թէ Պրիւսիի Բոնսերվատարին այս տարուան մրցմանց մէջ, շութակի առաջին մրցանակն ստացեր է Տրապլեմսի հայ պատանի մը, Պ. Դուլեան:

ՆՈՐ ՀՐԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԵՐ

HISTOIRE d'Héraclius, par l'Evêque Sébéos, traduite de l'arménien et annotée par Frédéric Macler. — Paris, Imprimerie Nationale, 1904.

Պ. Յրեանքի Մաքլեր հետզհետէ կը յայտնուի իբր ամենէն բեղուններէն մին եւրոպացի հայագէտներուն. հազիւ երկու երեք տարի կայ որ հայագէտներու շարքին մէջ մտած է, եւ հաճախ հինգերորդ աշխատութիւնն է որ ի լոյս կ'ընծայէ. Իր այս նոր հրատարակութիւնը ամենաշակութեամբն է գիտական տեսակետով՝ մինչեւ ցարդ իր տուած գործերուն: Սեբէոսի « Պատմութիւն շէրակի » ը մեր նախնացմէ մեղի հասած պատմական գրքերուն ամենէն իրիշտ լինցներէն եւ ամենէն շահեկաններէն մինն է:

Պ. Մաքլեր թարգմանած է միայն Սեբէոսի երրորդ դարութիւնը, որ՝ ըստ իր կարծիքին՝ միակն է որ կրնայ բուն իսկ Սեբէոսի վերագրուի, եւ իր թարգմանութեան ընկերացուած է բազմաթիւ ծանօթագրութիւններ: — Գինն է 10 ֆր. Գիմէլ՝ Ernest Leroux, éditeur, Rue Bonaparte 28.

Le Gérant: FRÉDÉRIC MACLER

Imp. D. DOGHRAADJIAN
48, Rue des Gobelins, Paris.